

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 130 ր.	
» Գաւառացի » 160 »	
» Օտար երկիրներու » 180 »	
» Երկրամաս Կ. Պոլսոյ » 75 »	
» Գաւառացի » 80 »	
Խաւարանցիք թերթի գին 60 փ.	
Տարեկան ամբողջ անդամի հա-	
մար 2 փութոյց, երկու անդամի հա-	
մար 60 փութոյց, աւելի անդամի հա-	
մար համար 40 փութոյց :	

ԻՆՏԵՐՆԱՏԻՈՆԱԼ

ՌԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

1870 ՆՈՒՄԵՐ 29 30 ԱՊՐԵԼ

ՌԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Այս շաբթու Թէնի եղբորէն հե-
տըջեալ եկած յորտեմանք
եւ ապա թեման Գրաւորին միա-
բերը Բրուսիայից Գաղղիոյ հոգին մէջ
անընդհատ յաջորդեալ յաւան-
քը Գաղղիոյ Գաղղիացի երկու
զորաւորականները զարմուեցող եւ մեղ-
ուեցան, եւ հիմա պատերազմը Գաղ-
ղիոյ կողմէն պաշտպանողական գրե-
մէջ մտած է : Բրուսիայոց այսպիսի
տրուք եւ անանկալ յաջորդեալ
պատճառները ինչպէս նաեւ տրուած
պատերազմներուն պարագաները գեւ-
այանի չլլալով առ այժմ անհայտ է
ձեռք դառնող թիւն մ'ընէր թայց
ինչ որ ալ ըլլան պատճառներն ու պա-
րագաները, այս ստորդ է որ Բրուսիա-
ցիք առաւելագոյն զօրութեամբ պա-
տերազմը եկած են Գաղղիացի դէմ :
Բայց թէ իրենց յաջորդեալ պատ-
ճառը թուոյ առաւելութիւնն է մի-
այն, եւ թէ ուրիշ պատճառներ կամ
պարագաներ ալ կան, դեռ յայտնի
չեն :

Առաջին անգամ Բրուսիացիք Վէյ-
մարի մէջ յաջորդեալ մ'ըլլին
հունիս Գաղղիացիներէն, որ զօրաւ-
որ մի միայն ունէր (12-15000 զօրացի)
չափ : Իսկ Բրուսիացի համար կը ըստ
թէ երեք զօրաւորական ունէին (100-
120000 զօրացի չափ) Բրուսիոյ գահա-
ժառանգ իշխանին հրամանատարու-
թեան ներքեւ : Տուէ մեռաւ, եւ Վէյ-
մարի մէջ իրենց անոր թիւնը
դեռուած թէ յաջորդիկ թիւն ու տնտի-
յարձակմամբ առնուեցան Բրուսիացի-
ներէն : Մար-Մահան մարտիտան իր
զօրաւորականութիւնը հին գիւնդի եւ ճակ-
տամարտ մը տալով յաջորդեալ Գաղ-
ղիոյ թիւնին դէմ երաւեալաւ յաջ-
ութեամբ : Այս երկու ճակատամարտ-
ները բաւական մեծ փաստ տուին Գաղղիոյ
զօրութեան, եւ անոր դիրքը փոխե-
ցին : Արդարեւ Մար-Մահանի եւ Գաղ-
ղիոյ զօրաւորականները բոլորովին ցի-
րուցան չեղան, եւ կանոնաւոր կերպիւ
եւ թաղուեցան, բայց թիւնմանց դէմ
գնեցաւ : Համար իրենց զօրութեանց
անբաւականութիւնն յայտնի եղաւ :
Չնայ ինչպէս ալ Գաղղիական հե-
ռադրաց իօռքերէն կը հասկցուի
որ Բրուսիայոց, թիւնմանութիւնն ու
Միլիթարիէօլ ըստած հաջողները
մեծ փաստ տուեր են Գաղղիացի,
մինչդեռ ընդհակառակն կը կար-
ծուէր թէ Գաղղիացի նորահաս
թիւնմանութիւնն ու Միլիթարիէօլները
զարհուրելի նախնիներն պիտի դուր-
ծէին :

Մեզ կը թուի թէ Գաղղիացիք ի-
րենց զօրութեանը վրայ չափազանց
վստահութիւն առնեալով, թիւնմանց
թիւնն առաւելութեամբ չառաւ չը-

ղին : Եւ ինչպէս իրենց
քանի որ զօրաւորականները միայնակ
եւ համախմբ զօրութեամբ պատերազ-
միւ կամ պաշտպանողական գրե-
մէն :

Իսկ Պաղէն եւ Գաղղիացի մարա-
շախտներուն եւ Նաբոլէոն իշխանին
հրամայած զօրաւորականներուն իօռքն
ամենեւեւ չկայ : Ինչ կընեն, ո՞ր են,
յայտնի չէ, բայց ստորդ է որ անոնք
գեւա պատերազմի մտած չեն : Թերեւս
Բրուսիայոց միւս զօրաւորականներուն
դէմ դուրմեղու սահմանած են, վասն
զի Բրուսիացիք Ռէնի եղբորն ուրիշ
քանի մը զօրաւորականներ ալ ունին,
որոց մէկուն ալ արգէն Գաղղիա մը-
տած ըլլալը կը ծանուցանէ հեռագրի-
քը :

Վերջապէս Գաղղիոյ կառավարու-
թիւնն իր արգէն պատրաստ ունեցած
գիտութեան զօրութեան անբաւակա-
նութիւնն եւ երկրին վտանգը տես-
նելով, Գաղղիական զօրութիւնը հրաւեր
կարգաւ դէմը առնուլ եւ հայրենաց
պաշտպանութեանը դիմել : Այս նը-
պատակաւ, երեսունէն քառասուն տա-
րեկան եւ ընդհանրապէս քաղաքացի-
ք ազգային պահապան գիտութեան կը
կոչուին : մայրաքաղաքը եւ անոր ամ-
բարձրութիւնները պաշտպանելու համար :
Երեսուն տարեկանէն վար եղող քա-
ղաքացիներն ալ շարժուին պահապան
գիտութեան ըլլալը կը կոչուին, եւ անոնք
այժմ եղած ժամանակ պատերազմի
պիտի երթնան :

Այսպէս ահա Գաղղիա ծանր վտը-
նի մը մէջ ինկած է : որմէ իր դաւա-
կաց հայրենասիրութեամբն ու անձ-
նութեամբն միայն կրնայ ազաւոր :

Գաղղիոյ եւ իտալիոյ մէջ պայմա-
նական դաշնակցութեան մը գրաւոր-
քը հաստատութիւն կառնուեւ :

Գաղղիական իտալիոյ պիտի
ըլլալ ինչ ինչ պարագաներով մէջ, այ-
սինքն երկու Գաղղիական ներքին ինչպէս, ի-
տալիական զինքով օգնութիւն պիտի ընէ
անոր : Հաջորդեալ Գաղղիական իտալիոյ քա-
ղաքացիական ալ 60 միլիոն ֆրանք
պիտի տայ իտալիոյ իրենց գիտութեան
կան ծախքը, եւ միանգամայն ազատ
պիտի թողու իտալիոյ որ Հռոմէն գի-
րեն մայրաքաղաքը ընէ, եւ թէ Հռոմէն
ընտանիքներն իտալիոյ հետ միանալու
վտանգը յայտնեն :

Փարիզ գտնուող մեծ դիւաններն
անցեալ շաբթու ժողով մ'ըլլին Միգ-
ղիոյ գիտական Լորա Լայնսի առնել, որ-
պէս զի առաջին մեծ ճակատամարտէ
մ'եռաւ Գաղղիոյ եւ Բրուսիոյ առա-
ջարկութիւնը կարգաւորութեան մը հի-
մքը հիմնուի պատրաստելու : Այս ժո-
ղովին մէջ եղած որոշումները ծածուկ
պահուած են :

Պատերազմին առաջին անգամ
համար Միգղիոյ կառավարութեան ա-
ռաջարկած միջնորդութեան փերա-

րենեալ դեպքանական նամակներն հը-
րատարակուեցան :

Այս նամակներուն թիւը 124 է,
որ քան առաջին միջնորդ մէջ փոխա-
նակուած են, եւ կը հաստատեն թէ
նախ Գաղղիական ինքզինքն է Միգղիոյ միջ-
նորդութիւնը, որպէս զի Հռոմէնցիներն
իշխանն իր հրամարակներն եւ չառ-
նու :

Լորա Լայնսի պատասխան կը դը-
րէ փարիզի անդամական դեպքան Լորա
Լայնսի թէ կը յաւի որ Գաղղիոյ կա-
ռավարութիւնը Հռոմէնցիներն իշխանին
հրամարակը բաւական համարի :

Յուլի 14 նամակաւ մը Լորա Լայ-
նսի կառավարիչ Բրուսիոյ որ Հռ-
ոմէնցիներն իշխանին հրամարակն թա-
ղաւորին կողմէն հաւանութիւն իշխան
արքային պաշտօնական կերպիւ Գաղղիոյ
հաղորդուի : Թաղաւորը չընդունի
այս առաջարկութիւնը :

Լորա Լայնս կը գրէ Լորա Լայնսի-
ն թէ Հռոմէնցիներն Գաղղիական կողմ
կողմէն մէկ յողաւածը յանկարծ
ստատիկ դադարի դրգուց Գաղղիոյ
մէջ :

Պէրիէի Միգղիական դեպքան Լորա
Լայնսի Պ. Պիամարքի հետ ըրած մէկ
խօսակցութիւնը կը ծանուցանէ, որոյ
մէջ Պ. Պիամարք ըսեր է թէ Գաղղիական
Հռոմէնցիներն ընտրութեան պատրու-
աւալա Սատուրնի վրէժն առնու ա-
ռիկ կը փնտռէ :

Վերջապէս Լորա Լայնսի յուլի
15 թուով կառավարիչ Գաղղիոյ եւ
Բրուսիոյ կառավարութեանց որ 1856
դաշնագրութեան համաձայն կարգա-
րութիւնն մը տրուի այս վէճին :

Վերջնային Միգղիական դեպքան
Լորա Պիամարքի մէկ նամակը Պ.
Պիամարք ըսած խօսքերը կը ծանուցա-
նէ, որ ի դուր ջանացեր է համադրել
Գաղղիական որ դործը վերջին ծայրը
չհասցունէ :

Պ. Պիամարք յուլի 18 թուով Լորա
Լայնսի ուղղած նամակաւ մը յայ-
տարարութիւն կընէ թէ բանակցու-
թիւնները շարունակելէ ետ կը կենայ
այս պատճառաւ : որ Գաղղիական պատե-
րազմի սպառնալիք ըրած ըլլալով,
Բրուսիական ինքնապաշտպանութեան
նէր, իտալիական ինքնապաշտպանութեան
համար բարեկամ ահա թեմանց
միջնորդութիւնը ինքզինքն առանց Գաղ-
ղիական ազգային եւ հայրենասիրական
զգայունքը փրկու որեւ :

Լորա Լայնսի քանի մը նամակնե-
րը Պ. Լայնսի առաջարկի խոստումն-
քը կը յիշեցնեն թէ Գաղղիական Պիամար-
քի չէր զօրութիւնը պիտի յարդէ :

Չնայանալ Բէրլին մայրաքաղա-
քէն եկած հեռագրի մը կը ծանուցա-
նէ թէ Բիւրն-Յիւնի մէջ բարեկարգու-
թիւնը վերահաստատուել է եւ հիմա
յանցաւորները փնտռուել տեսնու : հոյ
կը տարուի :

Գաղղիոյ Հիւ պատմին պատմուե-

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գուրա գողացած լրագրաց ճանրու-
ածները խնդրութեան վրայ է :
Լրագրաց վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ ինչ գրութիւն խնդրել
— հարկէն պիտի ուղղուի Կ. Պո-
լս, Չիլիի իմա, Մալիսի գրասեն-
եակը :
Հարկու ճանրը չիճարուած նա-
մակ չընդունուիր :

Թէն ի վեր՝ անգղիոյ Մեզ գիտական Հիւ-
պատար վրան առեր է Գաղղիացի
չահերը պաշտպանելու դործը, եւ
Գաղղիական թիւնմանութիւնը չողենա-
մը հասեր է թիւն—Յիւնի առջեւ :

Չնայ կառավարութեան ալ՝ կա-
տարած : պատմութեանց փոխարէն
Գաղղիոյ կառավարութեան հատու-
ցում տարւ համար յատուկ դեպքան
մը կը գրէ ի փարիզ :

ՀԱՌԱՎԱՐԱՐՈՒՄ

Փարիզ 7 օգոստոս իրիկուն
Հայրենասիրական մեծ գրքիւ կայ
համայն Գաղղիոյ մէջ : Շատ մարդիկ
զէնք ուղեւոր պատերազմի պաշտօնա-
տանը զրկուեցան : Գարժան պահա-
պան գիտութիւնն ալմէն տեղ կողմէն
որ պատերազմի զրկուին : Պարսկէ—
Տիւրքի մարտիտան յոյսարարութիւն
մը հրատարակելով փողոցներու մէջ
դաւարութեան կարգիւն :

Մեզէն եկած հեռագրի մը կը ծա-
նուցանէ թէ ընտանիք առ չարածեց
Պիամարք—Մահան, որ դէպ ի նման
քաղաքէն է : եւ զայն կը պահպանէ :
Երեկուան պատերազմին մէջ թիւնմա-
նաց կորուստը խիստ մեծ է : Զրոյց
կայ թէ Բրուսիացիք Մէրմ—Ալբա
հասեր են, որ Մեզէն 28 քիլոմէթր հե-
ռաւ է : Գաղաքը պատրաստ է ինքզինք
պաշտպանելու : վաղը մեծ ճակատա-
մարտ մը կապտուի : Մեզի մօտ կը
ուր թէ բանակին ընդհանուր կերպով
ծաւն պիտի փոխադրուի :

Փարիզ 7 օգոստոս իրիկուն
Պաշտօնական :—Կայսրն հետեւեալ
հեռագրին ուղղեց ազգին :

« Մեզ կրնալի 7 օգոստոս առաւօտ
« Մեք հոս դիմանալու համար
պէտք է որ փարիզ եւ Գաղղիական հայ-
րենասիրական մեծ ճիւղեր յանձն առ-
նեն : հոս մեր պաշտպանութիւնն ու
փտահալութիւնը չենք կորսնցուցած,
բայց փորձը ծանր է : Մար-Մահան
մարտիտան ինչ ինչ օգնութիւն պատե-
րազմէն ետեւ եւ քաղաքացիական ինքնա-
պաշտպանութիւնը փորձող զօ-
րապետին զօրաւորակներ ծանր հարուած
կրեց : Պաշտպանողական զօրաւոր մի-
ջոյններ ձեռք կառնուին : Լրացեալ մա-
րտիտան յառաջապահներուն հետ է :

ՆԱԽՈՒՐՈՒՄ

Փարիզ 7 օգոստոս իրիկուն
Պաշտօնական շարունակ խորհուրդ-
կընեն թիւնման պատրու : կապտահին
այս առաւօտ հին հասած եւ Պ. Բուր-
նէ եւ Պ. Զիւլիոյէն հետեւեալ յայտարարու-
թիւնը հրատարակեց :

« Գաղղիացիք :

« Պատերազմին սկիզբը յաջող չէ մե-
ղի համար : մեր դէմը ճակտորդութիւն
կրեց : բայց չլանանք, եւ փութանք
դարման տանիլ : թող մը մէջ Գաղղիոյ
կողմնակցութեան դաւաւրելի կողմնակ-
ցութիւն եւ ազգային պատմուե զատ

որիչ դրոշակ չգտնուի, եւ ձեր մէջ
կուգամ հաւատարմութեամբ իմ պաշ-
տօնիս եւ պարտականութեանս, Գաղ-
ղիոյ դրոշակը պաշտպանելու համար զիս
առաջին պիտի տեսնէք վտանգի մէջ,
կերպ-միջոցներով ամեն բարի քաղա-
քացիները, որ բարեկարգութիւնն
հաստատ պահեն. զայն վրդովելը մեր
թշնամեաց հետ դաւաճելը է:

Թիւիլի 7 օգոստոս
Ժամ 11 առաւօտ:

Փարիզ 8 օգոստոս իրիկուն.
Գաւառաց մէջ շատ մարդիկ զին-
ւոր դրուեցան: Բանի մը իրաւական
լրտեսներ բռնուեցան:

Կառավարութիւնը հետեւեալ յայ-
տարարութիւնը հրատարակեց:

« Գաղղիացիք:

« Մեր բոլոր ճշմարտութիւնն ը-
սինք. ձեզ կիցիոյ հիմա ձեր պարտա-
քը կատարել. թող մի եւ նոյն դո-
շման եմք ամեն կուրծքէ, Գաղղիոյ
մէջ ծայրէն միւսը. թող ժողովուրդը
ոտք ելնէ զայրաբան, եւ մեծ պատե-
րազմն յառաջ տանելու համար ինք-
զինք նուիրէ, մեր զօրագուններն ու
մանր ընկճեցան առաւելագոյն զօրու-
թեան, բայց մեր բանակը յաղթուած
չէ. նոյն արիւնքն ոտքով վառուած է:
Օգնենք անոր. վայրկեանական յաղ-
թանքներով մի գէժ հանենք յա-
մառ դիմագրութիւնը՝ որ կը յաղթէ
բազմին. մեք մեր վրայ անխիտունք,
եւ մեր վրայ երկող թշնամիները մարդ-
կային կուրծքէ պարսպի մը զարնուին
ինչպէս 1792ին, եւ ինչպէս ի Սեփա-
թուլ: Մեր կրտսէ ձախորդութիւննե-
րը յաղթութեանց դպրոց ըլլան մեզ:
Աններկի ոճի մէջ վայրկեան մ'ան-
գամ կատարել հայրենեաց վրիճու-
թեանը վրայ, մանաւանդ չնպաստել
անոր: Ոտք ելէք ուրեմն, ոտք ելէք,
եւ դուք, բնակիչք Միջերկրացոյ,
Հիւսիսայ եւ Հարաւայ, որոց վրայ ծան-
րացած է պատերազմին բռնը, միա-
հաղցն եռանդով վազեցէք ձեր Ա-
րեւելեան զբաղք օգնեցէք. թող Գաղ-
ղիա յաղթութեանց մէջ մի, առաւել
եւս միացած դառնի վարձութեանց
մէջ, եւ Աստուած օրհնէ մեր զէնքե-
րը: »

Փարիզ 8 օգոստոս. Ժամ 12.45

Յրէպիլէրի պատերազմին մէջ Մաք-
Մահոն մարաշլիստին զինուորական
պաշտօնակալաց գլուխ Բօլոսն զօրա-
պետն իր քովը զարնուելով մեռաւ:
Ուսուլի զօրապետն անյայտ եղած է:
Մեր թշնամիները շատ վնասկերցին:
Մաք-Մահոն մարաշլիստը Յայեի զօ-
րապետին հետ հաղորդակցութեան
մէջ է: Մէջը պաշտպանելու համար
հզօր միջոցներ ձեռք կառնուին:

Պէրլին 7 օգոստոս.

Այս առաւօտ հետեւեալ պաշտօ-
նական հեռագիրներն հասան Բրու-
սիացոց ընդ հանուր բանակի կեդրո-
նը:

Բրուսիացոց դուռներն երէկ Սար-
գետին մօտեցեր էին: Այս առաւօտ
(Բրուսիացոց) Բէմէքէ զօրապետը
թշնամին Մարաշլիստի արեւմտեան
կողմի լեռանց վրայ հզօր զինք մը
բռնած դանակով անմիջապէս վրան
յարձակեցաւ: Թնդանօթին որոտու-
մէն, Պարսէքն եւ Սիլիւսթիակէ (բը-
րոսիացի) զօրապետներն հոն հասան
իրենց զօրքերով, եւ կեօպէն զօրապե-
տը բանակին հրամանատարութիւ-
նը վրան առնելով, սաստիկ արտու-
րազէ մ'ետեւ Յրօսար զօրապետին
բռնած զինքն յարձակմանը առնուե-
ցաւ: Յրանսա (Բրուսիացի) զօրապե-
տն եւ Ռէօթէր գնդապետը վիրաւո-
րեցան:

Մայան 7 օգոստոս առաւօտ.

Կէօպէն զօրապետը կիմայնէ թէ
Մարաշլիստի արեւմտեան կողմն եղած
կուրծք մէջ Յրօսար զօրապետին բա-

նակէն ըսին մը հարկւր զօրական դե-
րի բռնուեք եւս Ասոնց տուած տեղե-
կութեան նայելով, չորս զաղղիական
զօրաւորութիւն կար մեր գէժ, Պատերազ-
մը զիջելուան մէջ վերջացաւ, եւ թըշ-
նամին իր նահանջը թնդանօթի սաս-
տիկ կրակով մը պաշտպանեց: Իրիկ-
ւան Սիլիւսթից զօրապետն հասաւ եւ
հրամանատարութիւնը ձեռքն առաւ:
Յրանսա զօրապետը մեռաւ: Մեր կո-
րուսար իրիսմեծ է, մանաւանդ պաշ-
տօնակալաց մասին: Թշնամին ալ բազ-
մաթիւ մեռեալ ունեցաւ:

Մայան 7 օգոստոս

Արքայադէր իշխանն երէկ իրիկ-
ւան թիւով հետեւեալ լուրը կուտայ.
Մաք-Մահոն մարաշլիստի հետ ըրած
յաղթական պատերազմում մէջ, որուն
զօրապետակը Բանիօպէն մարաշլիս-
տին եւ Յայեի զօրապետին դուռները
վրէն աւելի զօրացած էր, երկու արծ-
ուենայն, ինչ միջոցէն 4000 հոգ
աւելի դերի առնէր: Ուղ զօրապետը
վիրաւորեցաւ, երկու կողմանէ կո-
րուսար մեծ է:

Փարիզ 8 օգոստոս.

Պաշտօնական տեղեկութիւն. — Բօլ-
մարի կառավարէն այս առաւօտ
եկած հեռագիրը մը սուս կը հանէ Բը-
րուսիացոց Ռէմէն անցնելուն լուրը,
եւ կրտսէ թէ հաւանական է որ Բըրու-
սիացիք դեռին ալ եղբրքն Սալօնի
վրայ քաշեն:

Մէջ 8 օգոստոս.

Յայեի զօրապետը կը հաղորդակ-
ցի Մաք-Մահոն մարաշլիստին հետ:
Հօրաց քաջարութիւնը խիտ լա-
վիճակի մէջ է: Յրէպիլէրի պատերազ-
մին մէջ զաղղիացիք 33000 հոգի էին
140000 բրուսիացոց դէմ:

Մէջ 8 օգոստոս. իրիկուն.

Յայեի զօրապետին բանակը՝ որ
պատերազմի չմտաւ, Մաք-Մահոն
բանակին հետ միացաւ տուանց ար-
գելը մը գտնելու: Մաք-Մահոն իրեն
պատուիրած շարժումները կատա-
րեց: Այսօր բնու կուր չեղաւ, կառա-
վարութեան պաշտօնէն յայտարարու-
թիւնը եռանդալին համակրութեամբ
ընդ ունեցաւ ժողովուրդէն:

Մէջ 9 օգոստոս առաւօտ.

Թշնամեաց բանակը Սար գետին
եղբրքը կը գտնուի Բրուսիոյ թա-
գաւորն իր բանակի կեդրոնը Բէզէր-
լունիէն դուռ: Բնու շարժում չկայ:

Մէջ 9 օգոստոս առաւօտ.

Պաշտօնական հեռագիր. — Բա-
նակը մեծագոյն մասամբ Մէջի առելու
դուռնուած է: Պաղէն մարաշլիս-
տին յանձնուեցաւ զինուորական դո-
ժողութեանց տնօրէնութիւնը: Յրօսար
զօրապետին բանակը կանոնաւոր կեր-
պով դէպ ի Մէջ կը քաշուի: Գիշերը
խաղաղ անցաւ, կայրը Պաղէն մարա-
շլիստին բանակի կեդրոնը գնաց:

Գաղղիոյ Պանքան իր դրամոզեզը
հարկւրին 6 հանց:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
ԵՆԱԿԱՆ ՈՒՄՈՒՄԵՒԷ			
28	յուլիս երեքշաբթի իրիկուն	42	02
29	« չորեքշաբթի առաւօտ		
	բացուեցաւ	42	24
	վար դին	42	03
	Ժամ հինգ	43	03

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շաբաթ առաւ Մանգու մէկ առա-
ւօտեան թիւթով Նուսար — Շահ-
նաղարեան վարժարանի պարգեւա-
բաշխութեան վրայ հրատարակուած
տեղեկութեան մէջ ըսուած է թէ վար-
ժարանին նախկին աշակերտներէն մե-
կը կրթութեան խորհրդոյ կողմէն ճաւ-
մը խօսեցաւ: Այս խօսքը բոլորովին ու-
խալ է: Կրթութեան խորհրդոյ կողմէ
ընաւ որ եւ է ճաւ խօսուած չէ:

Մեր՝ որ կրթութեան խորհրդոյ

անդամներէն մէկն ըլլալու պատիւն
ունինք, ի գիտաց, նոյն խորհրդոյն
պաշտօնապէս վերոյիշեալ յայտա-
րարութեան ընելէ ետեւ, կաւելցը-
նենք թէ պարգեւաբաշխութեան
հանգէսներու մէջ աշակերտաց կողմա-
նէ խօսուած երկար եւ սղարկուած ճա-
ւերը նշանակութիւն չունին մեզ հա-
մար: Ընդհանրապէս հանդիսականաց
ձանձրութիւնն է: Ընելու իսկ գէղ-
հաւթիւնն պարտաւորաբար անպատեհ-
թիւնն ունին, ինչպէս որ վերջը տես-
նուեցաւ Նուսար — Շահնաղարեան վար-
ժարանի պարգեւաբաշխութեան օրը:

Եթէ այսպիսի պարգեւներու մէջ
մեզնէ աւելի յաւաճող է մ ազգաց
պիտի հետեւինք, անոնց մէջ այսպիսի
սովորութիւն մը չկայ:

Վարժարանաց պարգեւաբաշխու-
թեան հանգէսներու մէջ վարժարա-
նին տնօրէնութիւնը ճաւ մը կամ մա-
նաւանդ տեղեկագիր մը կարգու-
թարանին միւսմայ ուսումնական վի-
ճակին վրայ. եւ յաւաճող է մ աշա-
կերտներէն մէկն ալ ի գիտաց իւր բո-
լոր ընկերաց չարհակալութեան հա-
մառօտ մը կարասանէ, ու զերձ եւ
ասանց երկուքն կը պատասխանէ հան-
գէսին նախադաճը: Ասկէց աւելի բան
չկայ:

Կը վաւարենք որ մեր վարժարան-
ներն ալ այս սովորութեան հետեւին,
որով պարգեւաբաշխութեան հանգէս-
ներն արուեստակալ ցոյցեր ըլլալէ
դաւաճելով իրենց բուն նշանակութիւ-
նը կատանան:

Պատրիարքական փոխանորդ Արժ.
Կարապետ Յարապետը՝ աղջակին լը-
րագրաց ունեց մէջ քանի մ'անգամ
հրատարակէ եւ վերահաստատուելէ ե-
տեւ, շաբաթ օրն ոտուզել հրաժա-
րեցաւ իր պաշտօնէն:

Թաճորդը դեռ որչաւած չէ, բայց
ի. Պօլիս գտնուող վարդապետաց մէջ
չենք կարծի որ աւելի յաղաղ եւ
յարմարագոյն մէկը գտնուի կը լը-
անք թէ Ս. Հայրիկը փոխանորդու-
թեան պաշտօնն առաւել ընդարձակե-
լով, Պաճէճէճիլցի Արժ. Տ. Բօհանիւն
Միլիտանց բանիւրունք եւ ուսումնական
քաջանային յանձնելու միւսք ունի:

Ս. Պատրիարքին այս ընտրութիւնը
եթէ չապրէ, յարմար ըլլալէ զատ,
խիտ օրինաւոր ալ է, վասն զի Պատրի-
արքական փոխանորդի պաշտօնին մէկ
մասն ալ Գաւառաւորական ժողովոյ
նախագահութիւնն ըլլալով, որ զերեւ-
թէ միշտ ընտանեկան եւ ամուսնական
դատեր կը տեսնուին, ամուսնացեալ
եւ ընտանեաց հայր եղբ կեկեցա-
կանի մը յանձնութիւն առաւել պատշաճ
եւ բանաւոր է՝ քան ամուրի եւ կու-
սակրօն եկեղեցականի մը, որուն եկե-
ղեցական օրէնքներն ալ կարծենք չեն
ներեր այնպիսի ինքիւններու մէջ մըտ-
նել:

Տիգրանեան հրապարակ Միլիար-
եպիսկոպոսի հաշիւներուն տուալը,
որ Տնտեսական խորհրդոյ քննութեան
յանձնուած էր, անցեալ շաբթու յիշ-
եալ խորհրդին ղեկաւնէն անյայտ ըլ-
լալով, վարչութիւնն այս անգամ չու-
ղեց հրաշքի հաւատալ, եւ Տնտեսական
խորհրդոյ համարակալ Պատրիարքան-
եան Սեւրնէ Էֆէնտին եւ խորհրդա-
րանին պահապանն արձակեց իրենց
պաշտօնէն:

Հակահասանեան կաթիլի ուղղու-
թիւնը՝ իրենց աղջակին դարձելուն ըստ
արժանեղն եւ ըստ ժամանակին կար-
գանքին համարակալ Պատրիարքան-
եան Սեւրնէ Էֆէնտին եւ խորհրդա-
րանին պահապանն արձակեց իրենց
պաշտօնէն:

Չէ, Բերն Ս. Բօհան Ոսկերեան եկե-
ղեցին գումարուելով որչաւցին 24 ան-
գամէ բաղկացեալ երեսփոխանական
ժողով մը հաստատուել ընդհանուր ազ-
գին քուէտով:

Այս որոշումը ժողովրդեան հա-
ղորդելու եւ քուէարկութիւնը կա-
տարել տալու համար մասնագործ մը
ընտրուեցաւ հետեւեալ չորս անձերէ.

Միլիարդ աղա Գաղանճեան

Արիստակէս Էֆէնտին Ոսկեան

Յարութիւն աղա Կիւլմէյեան

Միլիարդ աղա Երկանեան:

Այս յարգի անձինք կը ծանուցա-
նեն հասարակութեան թէ իւրաքանչե-
ւ իւր մարդ՝ կատարեալ ազատութեամբ
իր հաւանած քանն եւ չորս անձանց ա-
նունը նամակաւ թուղթի մը վրայ
գրէ, եւ տակն իր ստորագրութիւնը
գնելով Ս. Բօհան Ոսկերեան եկե-
ղեցոյն ժողովարանը տանի եւ հոն
կեցած անուրի ձգէ: Այս դորժողու-
թիւնը մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս
ամսոյն եօթներորդ ուրբաթ օրը պիտի
տեսէ. նոյն օրը անուրի բացուե-
լով քուէհամարը պիտի կատարուի,
եւ քուէից առաւելութիւնը որոց որ
եկնէ, երեսփոխան պիտի ըլլան:

Ահաւակի Նուսար — Շահնաղար-
եան վարժարանի պարգեւաբաշխու-
թեան առթիւ Մեծ. Եւսու ֆեւան Տիգ-
րան Էֆէնտին կարգացած տառնարա-
նութիւնը:

Ամն. Սրբազան Հայր.

Այս տառու մէջ ամեն տեղ Ուսում-
նական աշխարհը իւր հանգէսներն կը
կատարէ. նոյնպէս եւ մեք ալ ուսման
թեմա կը տեսնուք Ձեր բարձր Սրբազ-
նութեան այս զպրոցական հանգէսին նա-
խագահելու, որից ազգը մեծ յոյսեր կըս-
պասէ:

Տեսքը իմ եւ Տիգրան, վարժարանիս
հաստատութեան, անցելոյն եւ ներկային
պատմութիւնը ոչ ոք անպիտի բացառա-
կերպիւ կրնար նկարագրել, ինչպէս վար-
ժարանիս բաղնարիւն Տեսքն, որու
տանախօսութեան վրայ խնամակալու-
թեան կողմանէ աւելցնելը մէկ քանի
խօսքերէն առաջ պարտք կը համարիմ
վարժարանիս երախտաւորաց շարքին մէջ
իմ անուանուած ակնարկութեանը պա-
տասխանել: Բնպէս եւ անցեալ տարի խը-
նամակալութեան փոխանորդի պաշտօնն
յանձն առած օրէս ի վեր իմ աշակցու-
թիւնս չի խնայել վարժարանիս յառաջա-
դիմութեանը աշխատելու համար, բայց
ոչինչ ըրի որ կարենայ արդարացի աշ-
խարհակալութիւնը վասն զի վարժարա-
նը՝ Պեր. Ներսէս Սրբազան Եպիսկոպոսի
եւ Միմա Մաքսիմիան Էֆէնտին անխնայ
ջանիւք անպիտի վիճակի մը հասած էր,
որից անգին պէտք եղած բարեկարգու-
թիւններն ըստ արժանեղն կատարելու
համար, խնամակալութեան փոխանորդ
աւելի ձեռնառ մտնուող մը դորժակու-
թեանը կը կարօտէր:

Հիմա որ այդ մարմինը հաստատուե-
ցաւ, խնամակալութիւնը պարտք կը
համարի պատուարժան ծնողաց եւ համ-
րէն ազգին հաղորդել թէ իւր պաշտօնն
ձեռք առած օրէն ի վեր վերահասու եղած
է, թէ այս հաստատութիւնը իւր եղական
զրից մէջ այս աստիճան զարգանալէ ետեւ,
աւելի կատարելագործելու համար այն-
պիսի միջոցներու կը կարօտի, զորս զը-
ուստ է մէկն ի մէկ ձեռք ձգել վասն
զի ժամանակը հասած է այն հիմնական
բարեկարգութիւնը կատարելապէս ի գործ
գնելու, որու պէտքը երկար առնէ ի վեր
զգացած էր վարժարանիս բաղնարիւն
տեսչութիւնը, եւ ազգն ալ իրաւամբ կա-
կեկալելու եւ որովհետեւ կիսատար
զարմաններն շատ առնին աւելի շնոր-
հար եւ քան թէ օգտակար, խնամակալու-
թիւնը արժան զատեց յայտ մասին ծը-
նողաց իրաւացի պահանջման դորժակու-
թիւնը յառաջիկայ ուսումնական տարւոյ
սկզբին վերադասել, ինչպէս որ մասնա-
ւոր յայտարարութեամբ մը պիտի ծանու-
ցանք, արձակուրդի միջոցին պարտու-
պատանքն ի գործ գնելով:

